

กลวิธีการเปลี่ยนชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน

สุริยา กิรตินันท์พัฒน์^{1 *}

อาจารย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

suriyake79@gmail.com

นิรัตน์ ทองขาว²

อาจารย์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

nirat.tong@crru.ac.th

สมยศ จันทรบุญ³

อาจารย์ ดร.,

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

somyos.cha@crru.ac.th

รับบทความ: 28 สิงหาคม 2568

แก้ไขบทความ: 27 กันยายน 2568

ตอบรับบทความ: 10 ตุลาคม 2568

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวิธีการเปลี่ยนชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน 2) เพื่อเสนอแนะแนวทางการเปลี่ยนชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีการแปลเป็นภาษาจีน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ภายใต้หลักการแปลของ กนกพร นุ่มทอง (2554) และก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ (2553) ผลวิจัยพบว่า จากข้อมูลชื่อเครื่องดนตรีไทย 82 ชื่อ ใช้กลวิธีการแปล 3 กลวิธี ได้แก่ 1) กลวิธีการแปลทับศัพท์ 2) กลวิธีการแปลความหมาย และ 3) กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ กลวิธีที่ใช้มากที่สุด

¹ ผู้แต่งหลัก (First Author)

^{2 3} ผู้แต่งร่วม (Co-first Author)

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)

คือ กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ 45 ชื่อ (54.88%) รองลงมาคือ กลวิธีการแปลทับศัพท์ 22 ชื่อ (26.83%) กลวิธีที่พบน้อยที่สุดคือ กลวิธีการแปลความหมาย 15 ชื่อ (18.29%) ส่วนกลวิธีที่ไม่ปรากฏการใช้คือ กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ สำหรับแนวทางการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน ได้แก่ 1) การแปลทับศัพท์ ควรเลือกพยางค์เสียงภาษาจีนให้สอดคล้องกับภาษาไทย ใช้หนึ่งพยางค์เสียงภาษาจีนต่อหนึ่งพยางค์เสียงภาษาไทย ตัดเสียงควบกล้ำออก ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่ไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมจีน ควรเพิ่มคำจำแนกประเภทกำกับไว้ด้วย 2) การแปลความหมาย ควรเลือกใช้การถ่ายทอดความหมายจากภาษาไทยสู่ภาษาจีน โดยเลือกคำภาษาจีนที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทย และ 3) การแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เลือกตั้งตามลักษณะเด่นของเครื่องดนตรีนั้น ๆ เช่น ใช้ชื่อเครื่องดนตรีจีนเทียบเคียง การบรรยายลักษณะเด่น แหล่งกำเนิด วัสดุที่ใช้สร้าง โทนเสียง ขนาด และวัตถุประสงค์เฉพาะของเครื่องดนตรี

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล, การแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน, ชื่อเครื่องดนตรีไทย

Translation Strategies for Thai Musical Instrument Names into Chinese

Suriya Keeratinanthiphat

Lecturer

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

suriyake79@gmail.com

Nirat Tongkaw

Lecturer

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

nirat.tong@crju.ac.th

Somyos Chanboon

Ph.D., Lecturer

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

somyos.cha@crju.ac.th

Received: August 28, 2025

Revised: September 27, 2025

Accepted: October 10, 2025

Abstract

This research aims to 1) study the translation strategies employed in rendering the names of Thai musical instruments into Chinese, and 2) propose guidelines for translating Thai musical instrument names into Chinese. Data were collected through purposive sampling from existing Chinese translations of Thai musical instrument names. The analysis was conducted based on the translation theories of Kanokporn Numtong (2011) and Korsak Thamcharonkij (2010). The research findings revealed that among 82 Thai musical instrument names, three translation strategies were employed 1) Transliteration, 2) Semantic translation, and 3) Creative renaming. The most frequently used strategy was

creative renaming with 45 names (54.88%), followed by transliteration with 22 names (26.83%). The least used strategy was semantic translation with 15 names (18.29%). The combined strategy of semantic translation and transliteration was not found in the data.

Regarding guidelines for translating Thai musical instrument names into Chinese, the recommendations are as follows 1) For transliteration, Chinese syllables should be selected to correspond with Thai pronunciation, using one Chinese syllable for each Thai syllable while omitting consonant clusters. For Thai musical instruments unfamiliar in Chinese culture, classificatory terms should be added. 2) For semantic translation, meaning should be conveyed from Thai to Chinese by selecting Chinese words that correspond directly to the Thai terms. 3) For creative renaming, names should be established based on distinctive characteristics of the musical instruments, such as using comparable Chinese instrument names, describing distinctive features, origin, material, tone, size, and specific function of the instruments.

Keywords: Translation Strategies, Thai-Chinese Translation, Thai Musical Instrument Names

บทนำ

เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี (2542) กล่าวว่า ดนตรีไทยเป็นวัฒนธรรมแขนงหนึ่งที่สืบทอดต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน ถือว่าเป็นมรดกอันเกิดจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทยที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นที่สามารถบ่งชี้ถึงเอกลักษณ์ประจำชาติและความเป็นไทยได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพราะดนตรีไทยมีคุณลักษณะเฉพาะพิเศษที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมดนตรีของชนชาติอื่น องค์ประกอบของดนตรีในทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นจังหวะ ทำนอง สีสัมผัสของเสียง การประสานเสียง และคีตนิพนธ์ ล้วนมีลักษณะที่แตกต่างไปจากดนตรีของชาติอื่นทั้งสิ้น ทุกยุคทุกสมัยในอดีตคนไทยต่างมีความผูกพันอย่างใกล้ชิดกับดนตรีไทย จนสามารถกล่าวได้ว่าทุกกลีลาจังหวะของวิถีชีวิตไทย ล้วนเต็มเปี่ยมและแวดล้อมไปด้วยศิลปะการดนตรี สอดคล้องกับ สุรพล สุวรรณ (2549: 18) กล่าวว่า ดนตรีเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์ได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมอันกว้างใหญ่เป็นแรงบันดาลใจให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เรียนรู้เลียนแบบจากธรรมชาติเป็นการตอบสนองความต้องการโดยตรงโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรีในการบรรเลงขับกล่อมตามกิริยาท่าทางของมนุษย์ที่กระทำได้ พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์ (2550) กล่าวว่า การสร้างเครื่องดนตรีเพื่อใช้สำหรับบรรเลงสลับกับการขับร้อง เครื่องดนตรีเหล่านั้นได้ผลิตขึ้นด้วยวัสดุง่าย ๆ จากธรรมชาติ แล้วจึงนำไปสู่กระบวนการผลิตที่ซับซ้อนสามารถบรรเลงทำนองได้หลากหลายขึ้น

ปัจจุบันประเทศจีนก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และอื่น ๆ มีการกระจายอิทธิพลที่ส่งผลโดยทางอ้อมต่อพฤติกรรมหรือความสนใจของประเทศอื่น ๆ ผ่านการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมหรือความคิด ส่งผลให้กระแสความนิยมภาษาและวัฒนธรรมจีนในประเทศไทยมีมากขึ้น สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ในประเทศไทย ตลอดจนโรงเรียนสอนภาษาจีนของสมาคมชาวจีนต่าง ๆ ล้วนให้ความสนใจศึกษาภาษาและวัฒนธรรมจีนอย่างกว้างขวางในขณะเดียวกันประเทศจีนก็ส่งเสริมให้นักศึกษาชาวจีนเรียนภาษาต่างประเทศ เพื่อพัฒนาบุคลากรในการรองรับการขยายความร่วมมือทางธุรกิจ การค้า การลงทุน และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่จีนให้ความสำคัญกับการร่วมลงทุน ทั้งด้านการค้า ด้านธุรกิจ การลงทุน และอื่น ๆ ส่งผลให้นักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาแลกเปลี่ยนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อนักศึกษาชาวจีนเข้ามาศึกษาในประเทศไทยก็จำเป็นต้องเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทย ดนตรีไทยก็เป็นวัฒนธรรมแขนงหนึ่งที่นักศึกษาเหล่านี้ต้องศึกษาเรียนรู้ เพราะดนตรีเป็นงานบันเทิงคดีประเภทหนึ่งที่ช่วยกล่อมเกลาลูกโลก ความงามของเสียงดนตรีที่ร้อยเรียงจนเป็นทำนองที่ไพเราะ สามารถโน้มน้าวจิตใจผู้คนให้มีอารมณ์คล้อยตามได้ทั้ง สุข เศร้า เหงา โศก ร่าเริง แต่ปัจจุบันก็ยังขาดแคลนเอกสารหนังสือ ตำราต่าง ๆ ที่จะใช้ในการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย สอดคล้องกับ เมฆม สอดส่องกฤษ (2551) ได้กล่าวว่า การแปลเอกสารด้านดนตรีไทยเป็นภาษาจีนประสบข้อจำกัดหลายประการ

ทั้งในด้านบุคลากรและด้านภาษา ผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนไม่มีความรู้เชิงดนตรีไทย ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญดนตรีไทยไม่มีความรู้ด้านภาษาจีน โดยเฉพาะการแปล “ศัพท์สังคม” เนื่องจากดนตรีไทยบางประเภทมีการแพร่หลายในระดับสากลที่จำกัด ส่งผลให้การหาคำที่มีความหมายเทียบเคียงในภาษาจีนเป็นไปได้ยาก ทั้งชื่อเครื่องดนตรี ส่วนประกอบ วิธีการบรรเลง โน้ตเพลง และชื่อเพลง ด้วยเหตุนี้ การจัดทำองค์ความรู้ด้านดนตรีไทยในภาษาจีนยังคงมีจำนวนจำกัด ในการแปลชื่อเฉพาะจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งนั้น รัชนิโรจน์ กุลธำรง (2552) ได้สรุปแนวความคิดการแปลชื่อเฉพาะของ Newmark โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ 1) ชื่อคน 2) ชื่อสิ่งของ และ 3) ชื่อสถานที่ทางภูมิศาสตร์ อีกทั้งยังกล่าวว่า การแปลชื่อเฉพาะนั้น ผู้แปลต้องตัดสินใจว่าการแปลแบบใดจะเหมาะสมกว่า เพราะแต่ละแบบมีข้อดีข้อเสียที่ต่างกัน ผู้แปลจะต้องเป็นผู้เลือก บางครั้งอาจจะต้องเลือกเสียสละบางอย่างเพื่อรักษาบางอย่างที่ผู้แปลคิดว่าสำคัญ และมีความจำเป็นกว่าเอาไว้ สอดคล้องกับ กนกพร นุ่มทอง (2554: 34-35) ที่กล่าวว่า การแปลชื่อเฉพาะจากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีน ต้องแปลให้ตรงตามธรรมเนียมปฏิบัติที่มีมา หากจำเป็นจะต้องคิดคำแปลขึ้นใหม่ ต้องเลือกใช้อักษรให้เหมาะสม โดยแบ่งกลวิธีการแปลชื่อเฉพาะเป็น 4 กลวิธี ได้แก่ 1) การทับศัพท์ เป็นการทับศัพท์โดยใช้ตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับคำในภาษาต่างประเทศ คำแปลในภาษาจีนอาจเป็นคำที่มีคำอ่านรวมกันแล้วไม่มีความหมาย แต่มีเสียงไพเราะ และตัวอักษรเป็นมงคลหรืออาจมีความหมายใหม่ในภาษาจีนก็ได้ 2) การแปลความหมาย เป็นการแปลความหมายของคำนั้น ๆ จากภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีน 3) ผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ เป็นการแปลความหมายส่วนหนึ่งและทับศัพท์ส่วนหนึ่ง และ 4) การตั้งชื่อใหม่ เป็นการตั้งชื่อใหม่เป็นภาษาจีนโดยให้สัมพันธ์กับลักษณะพิเศษของชื่อเฉพาะนั้น อีกทั้งในการแปลชื่อเฉพาะภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศเป็นภาษาจีน ผู้แปลต้องค้นคว้าให้แน่ชัดว่าคำนั้น ๆ เคยมีการแปลเป็นภาษาจีนหรือไม่ หากเป็นคำที่เป็นที่ยอมรับแล้วจะบัญญัติขึ้นใหม่มิได้ สอดคล้องกับ ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ (2553: 15) กล่าวว่า คำวิสามานยนามในภาษาไทยที่มีการแปลเป็นภาษาจีน พร้อมทั้งมีการใช้กันอย่างแพร่หลายสามารถจำแนกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ประเภทแปลทับศัพท์ที่มีความหมายในคำแปล แต่ไม่เกี่ยวข้องกับความหมายในภาษาไทยแต่อย่างใด 2) ประเภทแปลเอาความหมาย 3) ประเภทแปลทับศัพท์ ซึ่งไม่มีความหมายในภาษาจีนแต่อย่างใด และ 4) ประเภทไม่ได้ใช้หลักการแปลทั้ง 3 ประเภทข้างต้น แต่เป็นการตั้งชื่อใหม่ตามลักษณะพิเศษของสถานที่นั้น ๆ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวโดยใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ การแปลความหมาย การทับศัพท์ผสมการแปลความหมาย การแปลขยายความหรือลดความ และการตั้งชื่อใหม่ (เพ็ญพรรณษา ชัยธีระสุเวท และมณีนญา ศรีหิรัญ, 2562; สุพรรณษา โต๊ะดอนทอง และจิราพร เนตรสมบัติผล, 2562) และยังมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลชื่อถนนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ การแปลความหมาย และการทับศัพท์ผสมการแปลความหมาย (กรวรรณ พรหมแย้ม, 2565) รวมถึงการการแปลชื่ออาหารไทยที่ใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ การแปลความหมาย การแปลตรงตัว

การแปลความหมายผสมการแปลทับศัพท์ การแปลเสริมความหรือตัดความ การแทนที่ทางวัฒนธรรม ภาษาแปล และการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ (นิรัตน์ ทองขาว และสวี่ เช้า เขียน, 2567; เนตรนันทิพย์ บุตดาวงค์ และศรัณธร สุระหาร, 2564; ประเทืองพร วิรัชโกศ และนุชนาท จันทร์เจือศิริ, 2564)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของกลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยรวบรวมข้อมูลจากสารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษาไทยจีนของ เมฆม สอดส่องกฤษ (2551) พจนานุกรมไทย-จีน 《泰汉词典》เรียบเรียงโดย 广州外国语学院 (2552) และพจนานุกรมไทย-จีน ฉบับ 2 ภาษา 60,000 คำของ เจริญชัย เอี่ยมวรเมธ (2549) เพื่อนำแนวทางการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชาการแปล เช่น การแปลชื่อเครื่องดนตรีล้านนา ชื่อเครื่องดนตรีอีสาน ชื่อเครื่องดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ชื่อเครื่องดนตรีชาติพันธุ์จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน เพราะประเทศไทยประกอบด้วยกลุ่มชาติพันธุ์จำนวนมาก กระจายตัวอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มต่างมีเครื่องดนตรีพื้นบ้านของตนเอง และเครื่องดนตรีพื้นบ้านเหล่านี้สะท้อนถึงเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น และการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของความหลากหลายทางดนตรีที่ควรให้ความสำคัญ และนำเสนอให้คนต่างชาติได้เข้าใจวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของเครื่องดนตรีไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่เป็นชื่อเฉพาะและมีการแปลเป็นภาษาจีน 65 ชนิด จำนวน 82 ชื่อ (บางชนิดมีคำแปลมากกว่า 1 ชื่อ) การศึกษาครั้งนี้ใช้การคัดเลือกและรวบรวมข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงจากแหล่งอ้างอิงหลัก 3 รายการ ได้แก่ (1) สารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษาไทยจีนของ เมฆม สอดส่องกฤษ (พ.ศ. 2551) (2) พจนานุกรมไทย-จีน 《泰汉词典》เรียบเรียงโดย 广州外国语学院 (พ.ศ. 2552) (3) พจนานุกรมไทย-จีน ฉบับ 2 ภาษา 60,000 คำของ เจริญชัย เอี่ยมวรเมธ (พ.ศ. 2549)

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) รวบรวมชื่อเครื่องดนตรีไทยที่เป็นชื่อเฉพาะและมีการแปลเป็นภาษาจีนที่จะศึกษาวิเคราะห์โดยวิธีแบบเจาะจง

3) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนด จัดหมวดหมู่ตามกลวิธีการแปลที่พบ และคำนวณค่าความถี่ร้อยละทางสถิติของแต่ละกลวิธีการแปล

4) สรุปผลและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบสถิติและแบบพรรณนาวิเคราะห์ โดยอภิปรายผลจากการวิเคราะห์กลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทย และนำเสนอค่าความถี่ของแต่ละกลวิธีที่พบ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จำแนกกลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยใช้แนวคิดการแปลของกนกพร นุ่มทอง (2554: 34-36) และก่องศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ (2553: 14-15) สามารถจำแนกเป็น 4 กลวิธี คือ 1) กลวิธีการแปลทับศัพท์ 2) กลวิธีการแปลความหมาย 3) กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ และ 4) กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่

ผลการวิจัย

1. กลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน

ผลการศึกษากลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน จากชื่อเครื่องดนตรีไทยจำนวน 82 ชื่อ พบว่า กลวิธีที่ใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน มีทั้งหมด 3 กลวิธี ได้แก่ กลวิธีการแปลทับศัพท์ กลวิธีการแปลความหมาย และกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ ส่วนกลวิธีที่ไม่พบการใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนคือ กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ ผลการศึกษารูปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลวิธีการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน

ลำดับ	กลวิธีการแปล	จำนวน (คำ)	ร้อยละ
1.	กลวิธีการแปลทับศัพท์	22	26.83
2.	กลวิธีการแปลความหมาย	15	18.29
3.	กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์	0	0.00
4.	กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่	45	54.88
รวม		82	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า กลวิธีที่ใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนที่พบมากที่สุด คือ กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ 45 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.88 รองลงมาคือ กลวิธีการแปลทับศัพท์ 22 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 26.83 กลวิธีการแปลความหมายเป็นกลวิธีที่พบน้อยที่สุด จำนวน 15 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 18.29 ส่วนกลวิธีที่ไม่ปรากฏการใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนคือ กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์

1.1 กลวิธีการแปลทับศัพท์

กลวิธีการแปลทับศัพท์ เป็นการถอดเสียงโดยใช้ตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับเสียงในภาษาไทย โดยอักษรจีนที่เลือกมาใช้ในการกลวิธีทับศัพท์เน้นที่ความใกล้เคียงของเสียงเป็นหลัก เมื่ออ่านออกเสียงในภาษาจีนแล้วจะพยายามคงไว้ซึ่งเสียงต้นทางที่ชัดเจน ฟังไพเราะ และบางครั้งอักษรที่นำมาใช้

ก็มักจะเลือกให้มีความหมายเชิงบวก หรืออาจได้รับการตีความใหม่จนเกิดความหมายใหม่ที่ไม่ใช่ความหมายเดิมในภาษาไทย พบการใช้ 22 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 26.83 โดยในการทับศัพท์ชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน พบ 4 ลักษณะดังนี้

1.1.1 การแปลทับศัพท์ทุกพยางค์ เป็นการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนด้วยกลวิธีการถอดเสียงจากพยางค์เสียงในภาษาไทยด้วยตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงครบทุกพยางค์เสียง เช่น

ตัวอย่างที่ 1 ตะโพน แปลว่า 达蓬 และ อังกะลุง แปลว่า 安卡伦

จากตัวอย่างที่ 1 จะเห็นว่า ตะโพน และ อังกะลุง ซึ่งผู้แปลใช้การถอดเสียงคำว่า “ตะโพน” ในภาษาไทยเป็น 达蓬 ซึ่งมีเสียงที่ใกล้เคียงกันและมีสองพยางค์เสียงเท่ากัน ส่วนคำว่า “อังกะลุง” ถอดเสียงเป็น 安卡伦 ซึ่งเสียงใกล้เคียงกับภาษาไทยอีกทั้งมีสามพยางค์เท่ากัน และเป็นการแปลทับศัพท์ครบทุกพยางค์เสียง

1.1.2 การแปลทับศัพท์พยางค์เกิน เป็นการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยในส่วนของชื่อเฉพาะเป็นภาษาจีนด้วยกลวิธีการถอดเสียงจากภาษาไทยด้วยตัวอักษรจีน แต่เมื่อถอดเสียงออกมาแล้วพยางค์เสียงในภาษาจีนมีมากกว่าพยางค์เสียงในภาษาไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 2 ขลุ่ยกรวด แปลว่า 格鲁瓦箫

จากตัวอย่างที่ 2 จะเห็นว่า ขลุ่ยกรวด แปลเป็น 格鲁瓦箫 ซึ่งถอดเสียงชื่อเฉพาะ “กรวด” เป็น 格鲁瓦 พยางค์ในภาษาจีนมีมากกว่าอยู่สองพยางค์เสียง เพราะคำว่า “กรวด” เป็นคำควบกล้ำที่ออกเสียงพยางค์เดียว แต่มีการถอดเสียงในภาษาจีนเป็นสามพยางค์ แล้วแปลคำจำแนกประเภท “ขลุ่ย” เป็น 箫 เมื่อแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะของเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนแล้ว จำนวนพยางค์เสียงในภาษาจีนมีมากกว่าพยางค์เสียงในภาษาไทย ซึ่งในการแปลทับศัพท์ ควรปรับเสียงทับศัพท์ภาษาจีนให้สอดคล้องกับภาษาไทย หากเป็นคำควบกล้ำ -ร -ล ควรตัดเสียงควบกล้ำออกจะเหมาะสมกว่าการเพิ่มพยางค์เสียงเข้าไป เช่น “ขลุ่ยกรวด” ควรทับศัพท์เป็น “格箫”, “葛箫” แม้ว่าคำว่า “กรวด” เป็นคำควบกล้ำ แต่ก็ควรใช้พยางค์เสียง “格” หรือ “葛” ที่เป็นพยางค์เดียวในการทับศัพท์ แทน “格鲁瓦” ที่มีสามพยางค์

1.1.3 การแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะและไม่แปลทับศัพท์คำจำแนกประเภท หมายถึง การแปลส่วนที่เป็น “ชื่อเฉพาะของเครื่องดนตรี” ด้วยกลวิธีถอดเสียง โดยใช้อักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียงกับต้นฉบับภาษาไทย ในส่วนที่เป็น “คำจำแนกประเภทของเครื่องดนตรี” ซึ่งบ่งบอกลักษณะหรือหน้าที่ของเครื่องดนตรีจะไม่ถอดเสียงตามต้นฉบับ แต่เลือกใช้คำที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมภาษาจีน ซึ่งจะต่างจากกลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์ โดยแปลส่วนที่เป็น “ชื่อเฉพาะของเครื่องดนตรี” แบบกึ่งทับศัพท์กึ่งความหมาย และแปลส่วนที่เป็น “คำจำแนกประเภทของเครื่องดนตรี” ด้วยคำที่มีอยู่แล้วในวัฒนธรรมภาษาจีน เช่น

ตัวอย่างที่ 3 กลองชนะ แปลว่า 差纳鼓 กลองชาตรี แปลว่า 沙的鼓

กลองทัด แปลว่า 塔鼓 กลองมลายู แปลว่า 马来优鼓

กลองโหมงครุ้ม แปลว่า 蒙库鼓

ตัวอย่างที่ 4 ฆ้องมโหรี แปลว่า 玛红丽铎 ฆ้องระเบ็ง แปลว่า 拉绷铎

ฆ้องหุ่ย แปลว่า 辉铎 ฆ้องโหม่ง แปลว่า 梦铎

จากตัวอย่างที่ 3 จะเห็นว่า การแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะประเภทกลอง จากคำว่า “ชนะ” เป็น 差纳 “ชาตรี” เป็น 沙的 “ทัด” เป็น 塔 “มลายู” เป็น 马来优 “โหมงครุ้ม” เป็น 蒙库 ซึ่งเป็นการถอดเสียงจากเสียงภาษาไทยด้วยตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียง และมีพยางค์เสียงที่เท่ากัน และแปลคำจำแนกประเภท “กลอง” เป็น 鼓 ซึ่งเป็นคำที่มีทั้งในภาษาไทยและภาษาจีน จึงแปลรวมกันเป็น กลองชนะ 差纳鼓 กลองชาตรี 沙的鼓 กลองทัด 塔鼓 กลองมลายู 马来优鼓 กลองโหมงครุ้ม 蒙库鼓

จากตัวอย่างที่ 4 จะเห็นว่า การแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะประเภทฆ้อง จากคำว่า “มโหรี” เป็น 玛红丽 “ระเบ็ง” เป็น 拉绷 “หุ่ย” เป็น 辉 “โหม่ง” เป็น 梦 ซึ่งเป็นการถอดเสียงจากเสียงภาษาไทยด้วยตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียง และมีพยางค์เสียงที่เท่ากัน และแปลคำจำแนกประเภท “ฆ้อง” เป็น 铎 ซึ่งเป็นที่รู้จักของชาวจีนและชาวไทย จึงมีการแปลเป็น ฆ้องมโหรี 玛红丽铎 ฆ้องระเบ็ง 拉绷铎 ฆ้องหุ่ย 辉铎 ฆ้องโหม่ง 梦铎

1.1.4 การแปลทับศัพท์และเพิ่มคำ เป็นการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยในส่วนของชื่อเฉพาะเป็นภาษาจีนด้วยกลวิธีการถอดเสียงจากภาษาไทยด้วยตัวอักษรจีนที่มีเสียงใกล้เคียง และเพิ่มคำเพื่อให้สะท้อนลักษณะของเครื่องดนตรีไทย เช่น

ตัวอย่างที่ 5 กลองตะโพน แปลว่า 双达蓬鼓**ตัวอย่างที่ 6** กลองมลายู แปลว่า 马来亚双面长鼓**ตัวอย่างที่ 7** โทน แปลว่า 同鼓 และ รำมะนา แปลว่า 兰马纳鼓

จากตัวอย่างที่ 5 จะเห็นว่า กลองตะโพน แปลว่า 双达蓬鼓 ทับศัพท์คำว่า “ตะโพน” เป็น 达蓬 แปลคำจำแนกประเภท “กลอง” เป็น 鼓 เพิ่มคำว่า 双 ซึ่งมีความหมายว่า “คู่” จึงมีความหมายในภาษาจีนรวมกันว่า “กลองตะโพนคู่” เนื่องจากกลองตะโพนใช้ตะโพนไทยสองลูกที่เสียงสูงต่ำต่างกัน ถอดทำรองรับหุ่นกลองออกแล้วนำมาตั้งเอาหน้าแท่งขึ้นตีเหมือนกลองทัด โดยใช้ไม้รวมที่ตีระนาดเป็นไม้ตีไม่ได้ใช้ฝ่ามือตีเหมือนตะโพน ผู้แปลจึงใช้วิธีการเพิ่มคำเพื่อเป็นการบ่งบอกว่าใช้กลองสองลูก เพื่อให้เกิดความชัดเจนไม่สับสนระหว่างกลองตะโพนและตะโพนอีกด้วย

จากตัวอย่างที่ 6 จะเห็นว่า กลองมลายู แปลว่า 马来亚双面长鼓 ทับศัพท์คำว่า “มลายู” เป็น 马来亚 แปลคำว่า “กลอง” เป็น 鼓 เพิ่มคำว่า 双面 ซึ่งมีความหมายว่า “สองหน้า” และ 长 มีความหมายว่า “ยาว” เมื่อนำคำว่า 长 มารวมกับคำว่า 鼓 จะหมายถึง “กลองยาว” ดังนั้นคำว่า

马来亚双面长鼓 หมายถึง “กลองยาวสองหน้ามลายู” เป็นการแปลโดยเพิ่มคำขยายความเพื่อให้เห็นภาพลักษณะของกลองมลายู เนื่องจากกลองมลายูมีรูปร่างลักษณะที่ค่อนข้างยาว หน้าหนึ่งใหญ่กว้างประมาณ 20 เซนติเมตร อีกหน้าหนึ่งเล็ก กว้างประมาณ 18 เซนติเมตร หุ่นกลองยาวประมาณ 45 เซนติเมตร ขึ้นหนังทั้งสองหน้าด้วยหนังวัว เร่งให้ตึงด้วยหนัง สายโยงเร่งเสียงทำด้วยหนัง หน้าใหญ่อยู่ทางด้านขวามือใช้ตีด้วยไม้่อ ๆ ส่วนหน้าเล็กตีด้วยฝ่ามือซ้าย

จากตัวอย่างที่ 7 จะเห็นว่า โทน แปลว่า 同鼓 และ รำมะนา แปลว่า 兰马纳鼓 เนื่องจากชื่อของ โทน และ รำมะนา ไม่สะท้อนลักษณะรูปร่างจากตัวอักษร หากแปลเป็นภาษาจีนโดยการทับศัพท์ทุกพยางค์อาจทำให้ผู้อ่านนึกภาพของโทนและรำมะนาไม่ออกว่ามีรูปร่างหน้าตาอย่างไร ผู้แปลจึงเลือกเพิ่มคำจำแนกประเภท 鼓 ที่หมายถึง “กลอง” เพื่อบ่งบอกว่า “โทน” และ “รำมะนา” เป็นเครื่องตีประเภทกลอง นอกจากนี้ “โทน” เป็นคำศัพท์พยางค์เดียว หากแปลทับศัพท์เป็นภาษาจีน เมื่อเกิดการร้อยเรียงกับคำอื่นแล้วอาจทำให้เกิดความหมายเป็นคำอื่นได้ ผู้แปลจึงเลือกที่จะเพิ่มคำจำแนกประเภทเพื่อให้สื่อความชัดเจนยิ่งขึ้น

1.2 กลวิธีการแปลความหมาย

กลวิธีการแปลความหมาย เป็นกลวิธีการแปลความหมายของชื่อเครื่องดนตรีไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน โดยมุ่งเน้นการรักษาความหมายของชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นหลัก และอาจจะมีการเพิ่มคำเพื่อขยายความหมายของเครื่องดนตรีให้ชัดเจนยิ่งขึ้น พบการใช้ 15 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 18.29 ผลการวิเคราะห์ พบ 2 ลักษณะดังนี้

1.2.1 การแปลความหมาย เป็นการแปลความหมายของคำนั้น ๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน มุ่งเน้นการสื่อความหมายจากภาษาไทยไปยังภาษาจีน ไม่ว่าในภาษาและวัฒนธรรมจีนจะมีหรือไม่มีเครื่องดนตรีนั้น ๆ ก็ได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 8 กลองแขก แปลว่า 印度鼓 กลองชนะ แปลว่า 胜利鼓

กลองสองหน้า แปลว่า 双面鼓

ตัวอย่างที่ 9 ฆ้องชัย แปลว่า 胜利铙 ฆ้องราง แปลว่า 槽铙

ฆ้องวง แปลว่า 圈铙 ฆ้องวงเล็ก แปลว่า 小圈排铙

ฆ้องวงใหญ่ แปลว่า 大圈排铙

จากตัวอย่างที่ 8 จะเห็นว่า กลองแขก กลองชนะ กลองสองหน้า แปลความหมายของคำว่า “แขก” (อินเดีย) เป็น 印度 เพราะคนไทยเรียกคนอินเดียว่าแขก ส่วนคำว่า “ชนะ” แปลเป็น 胜利 และ “สองหน้า” แปลเป็น 双面 และแปลคำจำแนกประเภท “กลอง” เป็น 鼓 ซึ่งแปลรวมกันเป็น 印度鼓、胜利鼓、双面鼓 ตามลำดับ ซึ่งคำแปลในภาษาจีนมีความหมายตรงตามชื่อในภาษาไทย

จากตัวอย่างที่ 9 จะเห็นว่า ฆ้องชัย ฆ้องราง ฆ้องวง ฆ้องวงเล็ก ฆ้องวงใหญ่ แปลคำว่า “ชัย” (ชัยชนะ) เป็น 胜利 “ราง” เป็น 槽 “วง” เป็น 圈 “วงเล็ก” เป็น 小圈 “วงใหญ่” เป็น 大圈 และแปล

คำจำแนกประเภท “ฆ้อง” เป็น 锣 แปลรวมกันเป็น 胜利锣、槽锣、圈锣、小圈排锣、大圈排锣 ตามลำดับ ซึ่งมีความหมายตรงตามชื่อในภาษาไทย

1.2.2 การแปลความหมายและเพิ่มคำ เป็นการแปลความหมายของคำนั้น ๆ จากภาษาไทยเป็นภาษาจีน และเพิ่มคำเพื่อบอกลักษณะ หรือองค์ประกอบ หรือวัสดุที่ใช้สร้างของเครื่องดนตรีไทยนั้น ๆ ให้ชัดเจนมากขึ้น เช่น

ตัวอย่างที่ 10 กลองอเมริกัน แปลว่า 美国大鼓

ตัวอย่างที่ 11 ฆ้องคู่ แปลว่า 高低音双锣

ตัวอย่างที่ 12 พิณน้ำเต้า แปลว่า 独弦葫芦琴

จากตัวอย่างที่ 10 จะเห็นว่า กลองอเมริกัน แปลว่า 美国大鼓 ซึ่ง “美国” มีความหมายว่า “อเมริกัน” และแปลคำจำแนกประเภท “กลอง” เป็น “鼓” ซึ่งมีความหมายตรงตัวว่า “กลองอเมริกัน” แต่ผู้แปลก็ยังเลือกเพิ่มคำว่า 大 มีความหมายว่า “ใหญ่” เมื่อนำมารวมกับ 鼓 เป็น 大鼓 มีความหมายว่า “กลองที่มีขนาดใหญ่” เมื่อนำรวมกันทั้งหมดจะได้เป็น 美国大鼓 มีความหมายว่า “กลองอเมริกันที่มีขนาดใหญ่” เป็นการบอกขนาดของกลองไปด้วย

จากตัวอย่างที่ 11 จะเห็นว่า ฆ้องคู่ แปลเป็น 高低音双锣 แปลคำว่า “คู่” เป็น 双 เพิ่มคำว่า “高低音” มีความหมายว่า “เสียงสูงต่ำ” แปลคำจำแนกประเภท “ฆ้อง” เป็น 锣 เมื่อนำมารวมกันเป็น “高低音双锣” ซึ่งมีความหมายว่า “ฆ้องคู่ที่มีเสียงสูงและเสียงต่ำ” หมายถึง “ฆ้องคู่ที่ประกอบด้วยลูกหนึ่งเสียงสูงลูกหนึ่งเสียงต่ำ” ซึ่งฆ้องทั้งสองลูกมีขนาดต่างกันเล็กน้อย ลูกใหญ่มีเสียงต่ำ ลูกเล็กมีเสียงสูง นอกจากแปลความหมายแล้ว ยังเพิ่มคำเพื่อบอกอธิบายถึงลักษณะของฆ้องคู่อีกด้วย

จากตัวอย่างที่ 12 จะเห็นว่า พิณน้ำเต้า แปลว่า 独弦葫芦琴 แปลความหมายคำว่า “น้ำเต้า” เป็น 葫芦 แปลคำจำแนกประเภท “พิณ” เป็น 琴 เพิ่มคำว่า 独弦 มีความหมายว่า “สายเส้นเดียว” เมื่อนำมารวมกันเป็น 独弦葫芦琴 มีความหมายตรงตัวว่า “พิณน้ำเต้าสายเดียว” ซึ่งหมายถึง “พิณที่มีสายเส้นเดียวและมีส่นประกอบเป็นน้ำเต้า” นอกจากแปลความหมายจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนแล้ว ยังเพิ่มคำเพื่อบอกลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์และวัสดุของเครื่องดนตรีอีกด้วย

1.3 กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่

กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เป็นการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยจากภาษาไทยเป็นภาษาจีน โดยไม่ได้ใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ แปลความหมาย และการแปลผสมระหว่างการแปลทับศัพท์และความหมาย แต่เป็นการตั้งชื่อใหม่ในภาษาจีนให้สัมพันธ์กับลักษณะพิเศษของชื่อเฉพาะในภาษาไทยนั้น ๆ พบการใช้ 45 ชื่อ จาก 82 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.88 ผลจากการวิเคราะห์สามารถจำแนกลักษณะการตั้งชื่อใหม่เป็น 8 ลักษณะ ดังนี้

1.3.1 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยใช้คำที่มีอยู่ในภาษาจีนมาเทียบเคียง เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทย โดยใช้คำเรียกชื่อเครื่องดนตรีจีนมาเทียบเคียง เครื่องดนตรีประเภทนี้จะมีทั้งในวัฒนธรรม

ไทยและจีน ซึ่งเครื่องดนตรีบางชนิดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน อาจรวมไปถึงรูปทรงและวิธีการบรรเลงด้วย เช่น

ตัวอย่างที่ 13 จะเข้ แปลว่า 箏琴

ตัวอย่างที่ 14 ซอด้วง แปลว่า 二胡、京胡

ตัวอย่างที่ 15 ปี่ไฉน แปลว่า 唢呐

จากตัวอย่างที่ 13 จะเห็นว่า จะเข้ แปลว่า 箏琴 เป็นการแปลโดยตั้งชื่อใหม่ โดยใช้คำที่มีอยู่ในภาษาจีนมาเทียบเคียง เพราะจะเข้เป็นเครื่องดนตรีที่วางแล้วใช้วิธีการดีดในการบรรเลงในลักษณะเดียวกับกู่เจิงของจีน แม้ว่าเครื่องดนตรีทั้งสองชนิดจะมีความแตกต่างกัน แต่ผู้แปลเลือกใช้คำที่มีอยู่ในภาษาจีนมาเทียบเคียง

จากตัวอย่างที่ 14 จะเห็นว่า ซอด้วง แปลว่า 二胡、京胡 ที่แปลว่า 二胡 เนื่องจากมีสองสายเหมือนซอเอ๋อร์หูของจีน ส่วนที่แปลว่า 京胡 นั้น เนื่องจากกะโหลกของซอทำมาจากไม้ไผ่ มีลักษณะคล้ายซอจิงหูของจีน ผู้แปลจึงเลือกใช้ชื่อเครื่องดนตรีจีนที่มีอยู่ในภาษาจีนมาเทียบเคียง

จากตัวอย่างที่ 15 จะเห็นว่า ปี่ไฉน แปลว่า 唢呐 เป็นเครื่องเป่าลั่นคู่ที่จีนได้รับอิทธิพลมาจากแถบตะวันออกกลาง สันนิษฐานว่าน่าจะถือกำเนิดในประเทศอิหร่าน ซึ่งเรียกกันว่า “sorna หรือ sornay” ซึ่งชื่อ 唢呐 (Suōnà) ก็ทับศัพท์มาจากภาษาต่างประเทศ ส่วนปี่ไฉนก็เป็นทีที่เข้าใจกันว่าไทยได้แบบอย่างมาจากเครื่องดนตรีของอินเดีย เรียกว่า Shahnai, Surnai, Sanai หรือ Senai เป็นเครื่องเป่าทำด้วยไม้ ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร เป็นปี่สองท่อน มี 7 รู เป่าจากบนลงล่าง ถอดออกจากกันได้ ท่อนบนเรียวยาว ปลายผายออกเล็กน้อยเรียกว่า “เลาปี” ท่อนล่างปลายบานเรียกว่า “ลำโพง” เมื่อนำมาสวมกันเข้าจะมีรูปร่างเรียวยาวปลายบานคล้ายดอกลำโพง ซึ่ง 唢呐 และปี่ไฉนมีความคล้ายคลึงกัน ผู้แปลจึงเลือกใช้คำที่มีอยู่ในภาษาจีนมาเทียบเคียง

1.3.2 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยบรรยายลักษณะของเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อด้วยการบรรยายคุณลักษณะเด่นบางประการของเครื่องดนตรีไทยชนิดนั้น ๆ เนื่องจากเครื่องดนตรีเหล่านี้ไม่มีอยู่ในภาษาและวัฒนธรรมจีน การบรรยายลักษณะเฉพาะจึงช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงรูปร่างหรือคุณสมบัติของเครื่องดนตรีได้ เช่น

ตัวอย่างที่ 16 กลองเปิงมาง แปลว่า 有背带双面长鼓

ตัวอย่างที่ 17 กังสดาล แปลว่า 月形钟

ตัวอย่างที่ 18 ฆ้องระเบ้ง หรือ ฆ้องราว แปลว่า 悬铎

จากตัวอย่างที่ 16 จะเห็นว่า กลองเปิงมาง แปลว่า 有背带双面长鼓 หมายถึง “กลองยาวที่มีสองหน้าและมีสายสะพาย” เป็นการบรรยายลักษณะของกลองเปิงมาง ซึ่งมีรูปร่างยาวเหมือนกระบอก ขึ้นหนังทั้งสองหน้า หน้าทั้งสองด้านมีขนาดเกือบเท่ากัน ใช้สายโยงเร่งเสียงทำด้วยหนังเรียวยาวจากหนังไล่ละมานเรียงกันถี่ ๆ จนไม่เห็นไม้หุ่นกลอง และมีท่วงหนังผูกสายสำหรับคล้องคอสำหรับใช้เดินตี

จากตัวอย่างที่ 17 จะเห็นว่า กังสดาล แปลว่า 月形钟 มีความหมายว่า “ระฆังวงเดือน หรือ ระฆังรูปพระจันทร์เสี้ยว” เพราะมีรูปร่างคล้ายระฆังวงเดือนทำด้วยโลหะหล่อสัมฤทธิ์หรือทองเหลือง เป็นแผ่นรูปวงเดือน ดีเพื่อให้สัญญาณสำหรับกิจกรรมทางศาสนาตามแบบวัฒนธรรมล้านนา ซึ่งการแปลลักษณะนี้สะท้อนลักษณะเด่นของกังสดาลได้ค่อนข้างชัดเจน

จากตัวอย่างที่ 18 จะเห็นว่า ข้องระเบ็ง หรือ ข้องราว แปลว่า 悬铎 มีความหมายว่า “ฆ้องแขวน” บรรยายลักษณะเด่นของฆ้องราวว่าแขวนเรียงกันเป็นแถวบนราว ซึ่งเป็นการนำฆ้อง 8-10 ลูกมาแขวนเรียงกันในแนวนอนบนราวไม้หรือโครงโลหะ โดยมีระดับเสียงต่างกันตามขนาดของฆ้องแต่ละลูกและจัดเรียงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง

1.3.3 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามแหล่งที่มาของเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนโดยระบุแหล่งที่มาของเครื่องดนตรี ซึ่งเครื่องดนตรีเหล่านี้มีต้นกำเนิดมาจากต่างประเทศ แต่ไทยรับมาใช้ร่วมบรรเลงกับเครื่องดนตรีของไทย ได้แก่

ตัวอย่างที่ 19 กลองต๋อก แปลว่า 中国鼓、中国双面鼓

ตัวอย่างที่ 20 บัณเฑาะว์ แปลว่า 婆罗门拨浪鼓、婆罗门的两面鼓

จากตัวอย่างที่ 19 จะเห็นว่า กลองต๋อก แปลว่า 中国鼓、中国双面鼓 ซึ่ง 中国鼓 มีความหมายว่า “กลองจีน” ส่วน 中国双面鼓 มีความหมายว่า “กลองสองหน้าของจีน” ซึ่งผู้แปลระบุว่า “กลองต๋อก” เป็นกลองที่ได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน

จากตัวอย่างที่ 20 จะเห็นว่า บัณเฑาะว์ แปลว่า 婆罗门拨浪鼓、婆罗门的两面鼓 ซึ่ง 婆罗门拨浪鼓 มีความหมายว่า “กลองปองแป้งของศาสนาพราหมณ์” ส่วน 婆罗门的两面鼓 มีความหมายว่า “กลองสองหน้าของศาสนาพราหมณ์” ซึ่งผู้แปลระบุว่า “บัณเฑาะว์” เป็นกลองที่ได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู

1.3.4 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามวัสดุที่ใช้สร้างเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทย โดยบรรยายหรือระบุวัสดุที่ใช้สร้างเป็นภาษาจีน เช่น

ตัวอย่างที่ 21 ซอฮู้ แปลว่า 椰胡

ตัวอย่างที่ 22 มโหระทึก แปลว่า 金属鼓

ตัวอย่างที่ 23 ระนาดทุ้ม แปลว่า 竹板琴

จากตัวอย่างที่ 21 จะเห็นว่า ซอฮู้ แปลว่า 椰胡 มีความหมายว่า “ซอกะลามะพร้าว” เนื่องจากตัวกะโหลก (กล่องเสียง) ของซอฮู้ทำด้วยกะลามะพร้าว หมายถึง ซอที่ใช้กะลามะพร้าวทำกล่องเสียง ส่วนคำว่า 胡 ย่อมาจาก 胡琴 ซึ่งเป็นคำที่ใช้เรียกอุปกรณ์เครื่องสายแบบจีนที่เล่นด้วยคันชัก

จากตัวอย่างที่ 22 จะเห็นว่า มโหระทึก แปลว่า 金属鼓 มีความหมายว่า “กลองโลหะ” เนื่องจากมโหระทึกเป็นกลองสัมฤทธิ์ขนาดใหญ่ทำมาจากส่วนผสมของทองแดงและดีบุก มีลักษณะ

เป็นกลองตั้งมีตั้งแต่ขนาดกลางจนถึงขนาดใหญ่ หน้ากลองทำจากโลหะสัมฤทธิ์ตกแต่งเป็นลวดลาย ซึ่งส่วนใหญ่นิยมลวดลายเป็นวงโคจรของดวงดาวที่มีดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลาง

จากตัวอย่างที่ 23 จะเห็นว่า ระนาดทุ้ม แปลว่า 竹板琴 มีความหมายว่า “ระนาดแผ่นไม้ไผ่” เนื่องจากลูกระนาดทุ้มทำมาจากไม้ไผ่บั้ง 17-18 ลูก เหล่าให้มีขนาดกว้างและยาวกว่าลูกระนาดเอก โดยลูกต้นยาวประมาณ 42 เซนติเมตร กว้าง 6 เซนติเมตร ลูกต่อมาก็ลดหลั่นลงจนถึงลูกยอดมีขนาดยาว 34 เซนติเมตร กว้าง 5 เซนติเมตร ซึ่งให้เสียงที่ทุ้มต่ำกว่าระนาดเอกที่ทำมาจากไม้เนื้อแข็ง อีกทั้งไม้ดีก็ประดิษฐ์แตกต่างออกไปจากไม้ดีระนาดเอก โดยตอนปลายที่ใช้ตีนั้นพันผ้าพอกให้โตและนุ่มเพื่อตีให้เกิดเสียงทุ้มต่ำกว่าเสียงของระนาดเอก

1.3.5 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามโทนเสียงของเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยใช้โทนเสียงสูงเสียงต่ำของเครื่องดนตรีนั้น ๆ ได้แก่

ตัวอย่างที่ 24 ขลุ่ยเพียงออ แปลว่า 中音簫

ตัวอย่างที่ 25 ขลุ่ยหลีบ แปลว่า 高音簫

ตัวอย่างที่ 26 ขลุ่ยอู้ แปลว่า 低音簫

จากตัวอย่างที่ 24 จะเห็นว่า ขลุ่ยเพียงออ แปลว่า 中音簫 มีความหมายว่า “ขลุ่ยเสียงกลาง” ขลุ่ยเพียงออเป็นขลุ่ยขนาดกลาง ให้เสียงที่ไพเราะนุ่มละมุน และเสียงสูงกว่าขลุ่ยอู้ แต่ต่ำกว่าขลุ่ยหลีบ จึงเป็นขลุ่ยที่มีระดับเสียงอยู่ระหว่างขลุ่ยอู้และขลุ่ยหลีบ สามารถเล่นได้หลากหลายอารมณ์ ตั้งแต่โศกเศร้า ไปจนถึงสนุกสนาน จึงเป็นที่รู้จักมากที่สุดในบรรดาขลุ่ยไทยและใช้แพร่หลายในวงดนตรีไทย

จากตัวอย่างที่ 25 จะเห็นว่า ขลุ่ยหลีบ แปลว่า 高音簫 มีความหมายว่า “ขลุ่ยเสียงสูง” ขลุ่ยหลีบเป็นขลุ่ยขนาดเล็กที่สุดในตระกูลขลุ่ยไทย ให้เสียงสูงแหลม คมชัด สดใส และกังวานเด่นกว่าขลุ่ยชนิดอื่น ระดับเสียงต่ำสุดสูงกว่าระดับเสียงต่ำสุดของขลุ่ยเพียงออขึ้นมา 3 เสียง ซึ่งเป็นขลุ่ยที่มีเสียงสูงที่สุดในตระกูลขลุ่ยไทย จึงมักใช้ในบริบทเฉพาะของดนตรีไทยโบราณเป็นหลัก

จากตัวอย่างที่ 26 จะเห็นว่า ขลุ่ยอู้ แปลว่า 低音簫 มีความหมายว่า “ขลุ่ยเสียงทุ้ม หรือ ขลุ่ยเสียงต่ำ” ซึ่งขลุ่ยอู้เป็นขลุ่ยขนาดใหญ่ที่สุดในตระกูลขลุ่ยไทย ระดับเสียงต่ำสุดต่ำกว่าระดับเสียงต่ำสุดของขลุ่ยเพียงออไปอีก 2 เสียง จึงให้เสียงทุ้มต่ำ นุ่มลึก ใช้บรรเลงในวงดนตรีไทยเพื่อเพิ่มเสียงต่ำให้กลมกลืนและมิติทางเสียง นิยมใช้บรรเลงในวงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์

1.3.6 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดทั้งโทนเสียงและวัสดุที่ใช้สร้างเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยการระบุโทนเสียงสูงเสียงต่ำและวัสดุที่ใช้สร้างเครื่องดนตรีนั้น ๆ เช่น

ตัวอย่างที่ 27 ระนาดทุ้ม แปลว่า 低音木琴

ตัวอย่างที่ 28 ระนาดเอก แปลว่า 高音木琴

จากตัวอย่างที่ 27 จะเห็นว่า ระนาดทุ้ม แปลว่า 低音木琴 มีความหมายว่า “ระนาดไม้เสียงทุ้ม” ซึ่งระนาดทุ้มให้เสียงทุ้มต่ำกว่าระนาดเอก อีกทั้งลูกระนาดทำด้วยไม้หรือไม้ไผ่บงจำนวน 17-18 ลูก เหลาให้มีขนาดกว้างและยาวกว่าลูกระนาดเอก โดยลูกต้นยาวประมาณ 42 เซนติเมตร กว้าง 6 เซนติเมตร ลูกต่อมาก็ลดหลั่นลงจนถึงลูกยอดมีขนาดยาว 34 เซนติเมตร กว้าง 5 เซนติเมตร ซึ่งให้เสียงที่ทุ้มต่ำกว่าระนาดเอกที่ทำมาจากไม้เนื้อแข็ง ในการแปลจึงยึดตามเสียงและวัสดุที่ใช้สร้างรวมกัน

จากตัวอย่างที่ 28 จะเห็นว่า ระนาดเอก แปลว่า 高音木琴 มีความหมายว่า “ระนาดไม้เสียงสูง” เนื่องจากลูกระนาดเอกมักทำด้วยไม้เนื้อแข็ง เช่น ไม้พะยุง ไม้ชิงชัน ไม้ประดู่ เป็นต้น ลูกระนาดเอกมีจำนวน 21 ลูก โดย ลูกต้น (อยู่ซ้ายมือของผู้ตี) ขนาดยาวประมาณ 39 เซนติเมตร กว้างประมาณ 5 เซนติเมตร หนา 1.5 เซนติเมตร ลูกต่อมาก็ลดหลั่นกันลงไปจนถึงลูกที่ 21 หรือ ลูกยอด (ขวามือของผู้ตี) มีขนาดยาว 29 เซนติเมตร ซึ่งให้เสียงที่แหลมสูงเกรี้ยวกราดกว่าลูกระนาดทุ้มที่ทำมาจากไม้ไผ่บง

1.3.7 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามขนาดของเครื่องดนตรีไทย เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยยึดตามขนาดของเครื่องดนตรีนั้น ๆ ได้แก่

ตัวอย่างที่ 29 ข้องกระแต แปลว่า 小锣

ตัวอย่างที่ 30 ปีนอก แปลว่า 小管 และ ปี่ใน แปลว่า 大管

จากตัวอย่างที่ 29 จะเห็นว่า ข้องกระแต แปลว่า 小锣 มีความหมายว่า “ข้องเล็ก” ซึ่งข้องกระแตมีขนาดเล็กที่สุดในกลุ่มเครื่องดนตรีประเภทฆ้อง เป็นเครื่องดนตรีไทยประเภทเครื่องตีที่ทำด้วยโลหะ ใช้ตีลูกเดียว เป็นฆ้องใบเล็ก ๆ แขนงกับไม้ มีเสียงแหลม ใช้ถือเดินตีเพื่อบอกเวลาหรือเป็นสัญญาณแจ้งข่าวสารต่าง ๆ จึงแปลด้วยกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ โดยยึดตามขนาดของข้องกระแต

จากตัวอย่างที่ 30 จะเห็นว่า ปีนอก แปลว่า 小管 และ ปี่ใน แปลว่า 大管 ซึ่ง 小管 มีความหมายว่า “ปี่เล็ก” ซึ่งปี่นอกมีขนาดเล็กกว่าปี่กลางและปี่ใน จึงแปลตามขนาดของปี่นอก โดยยึดตามขนาดของปี่นอกกว่าเป็นปี่ที่มีขนาดเล็ก ส่วน 大管 มีความหมายว่า “ปี่ใหญ่” ซึ่งปี่ในมีขนาดใหญ่กว่าปี่นอกและปี่กลาง ซึ่งปี่ในมีขนาดและเสียงที่ใหญ่และนุ่มนวลกว่าปี่นอกและปี่กลาง จึงแปลโดยยึดตามขนาดของปี่ในว่าเป็นปี่ที่มีขนาดใหญ่ แต่เดิมจะใช้ปี่เป่านาวงปี่พาทย์ ซึ่งวงดนตรีวงหนึ่ง ๆ ใช้ปี่เพียงเลาเดียวสำหรับบรรเลงประกอบการเล่นหนังใหญ่ การแสดงโขน ละครนอก ซึ่งผู้ขายเป็นผู้แสดง ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงละครในโดยใช้ผู้หญิงเป็นผู้แสดง และปรับปรุงโขนเป็นอย่างโขนโรงในขึ้น จึงแก้ไขเครื่องดนตรีให้เหมาะสม โดยเฉพาะปี่ที่ใช้เป่ากันมาแต่ก่อนนั้นได้แก้ไขขนาดและปรับเสียงใหม่ให้มีเสียงใหญ่และนุ่มนวลขึ้น เรียกปี่ที่แก้ไขใหม่นี้ว่า “ปี่ใน” และเรียกปี่ที่ใช้อยู่เดิมว่า “ปี่นอก” ส่วนปี่ที่ใช้เป่าประกอบการเล่นหนังใหญ่ ซึ่งมีขนาดและสำเนียงอยู่กลางระหว่างปี่นอกกับปี่ในนั้น เรียกว่า “ปี่กลาง” ปี่ของไทยจึงมีขึ้นเป็น 3 ขนาด คือ ปี่นอก ปี่กลาง และปี่ใน

1.3.8 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน เป็นการตั้งชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยยึดตามวัตถุประสงค์การใช้งานของเครื่องดนตรีนั้น ๆ ได้แก่

ตัวอย่างที่ 31 ซ้องเหม่ง แปลว่า 一种奏哀乐时用的锣

จากตัวอย่างที่ 31 จะเห็นว่า ซ้องเหม่ง แปลว่า 一种奏哀乐时用的锣 เป็นการแปลอธิบายวัตถุประสงค์ของการใช้งานว่า “ซ้องชนิดหนึ่งที่ใช้บรรเลงในงานศพ” หรือ “ซ้องชนิดหนึ่งที่ใช้บรรเลงเพื่อไว้อาลัย” เนื่องจากซ้องเหม่งใช้ตีเป็นเครื่องกำกับจังหวะอยู่ในวงบับลอย ซึ่งการผสมวงแต่โบราณมีกลองมลายู 4 ลูก ปี่ชวา 1 เล้า และซ้องเหม่ง 1 ลูก เรียกว่า “กลองสี่ปีหนึ่ง” ใช้สำหรับประกอบในงานศพของเจ้านาย ขุนนาง หรือข้าราชการที่มีศักดิ์ไม่ถึงที่จะใช้กลองชนะ ต่อมาภายหลังลดกลองมลายูลงเหลือเพียง 2 ลูก ใช้ประกอบในงานศพสามัญชน

2. แนวทางการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน

2.1 การแปลทับศัพท์

2.1.1 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีจำนวนพยางค์ชัดเจน ไม่มีความซับซ้อนด้านเสียง สามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ โดยรักษาจำนวนพยางค์ไว้ให้ครบถ้วน เช่น “อังกะลุง” แปลเป็น 安卡伦 เป็นต้น หากผู้แปลต้องการแปลให้สื่อความในภาษาจีนมากขึ้น อาจเพิ่มคำจำแนกประเภทลงไปในคำแปลภาษาจีนด้วย เช่น “ร่ำมะนา” แปลว่า 兰马纳鼓 เพิ่มคำจำแนกประเภท “鼓” ที่หมายถึง “กลอง”

2.1.2 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีคำจำแนกประเภทกำกับ สามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ในส่วนชื่อเฉพาะ และแปลคำจำแนกประเภทด้วยคำที่มีในวัฒนธรรมจีน เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจประเภทของเครื่องดนตรี เช่น “ซ้องมโหรี” แปลเป็น 玛红丽锣 แปลคำจำแนกประเภท “ซ้อง” เป็น 锣 แปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะ “มโหรี” เป็น 玛红丽

2.1.3 เครื่องดนตรีไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมจีน สามารถเลือกแปลทับศัพท์และเพิ่มคำ เพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของเครื่องดนตรีนั้น ๆ ลงไปในคำแปลภาษาจีน เช่น “กลองมลายู” แปลเป็น 马来亚双面长鼓 (กลองยาวสองหน้ามลายู) ซึ่งเพิ่มคำว่า “双” (สองหน้า) “长” (ยาว) เข้าไปในชื่อเครื่องดนตรี การแปลลักษณะนี้ไม่เพียงแต่คงเสียงชื่อเครื่องดนตรีไทย แต่ยังเพิ่มข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงรูปร่างและลักษณะด้วย

2.1.4 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีพยางค์เดียว หากเลือกใช้กลวิธีการแปลทับศัพท์ ควรเพิ่มคำจำแนกประเภทลงไปในคำแปลภาษาจีน เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจประเภทของเครื่องดนตรีนั้น ๆ อีกทั้งยังเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการร้อยเรียงกับคำหรือวลีอื่นแล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมายเป็นคำอื่นอีกด้วย เช่น “โทน” แปลว่า 同鼓 เพิ่มคำจำแนกประเภท “鼓” ซึ่งหมายถึง “กลอง” เพื่อบ่งบอกว่า “โทน” เป็นกลองชนิดหนึ่ง

2.1.5 การแปลทับศัพท์ชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน ควรเลือกพยางค์เสียงในภาษาจีนที่สอดคล้องกับเสียงในภาษาไทย ใช้หลักการหนึ่งพยางค์เสียงภาษาไทยต่อหนึ่งพยางค์เสียงภาษาจีน ตัดเสียงควบกล้ำ -ร -ล ออก หลีกเลี่ยงการใช้ตัวอักษรภาษาจีนที่เรียงร้อยเข้าด้วยกันแล้วเกิดเป็นคำที่มีความหมายเป็นคำอื่น หลีกเลี่ยงการใช้ตัวอักษรภาษาจีนที่อ่านได้หลายเสียง

2.2 การแปลความหมาย

ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่สามารถถ่ายทอดความหมายจากภาษาไทยสู่ภาษาจีนได้ หากชื่อมีลักษณะเชิงพรรณนาอยู่แล้ว สามารถเลือกใช้กลวิธีการแปลความหมาย โดยเลือกคำภาษาจีนที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทย เช่น “กลองชนะ” แปลเป็น 胜利鼓 (กลองแห่งชัยชนะ) หรือ “ขลุ่ยนก” แปลเป็น 鸟箫 (ขลุ่ยนก) หากชื่อเครื่องดนตรีมีข้อมูลจำกัดหรือมีความคลุมเครือ ควรเพิ่มคำเพื่ออธิบายเพิ่มเติม เช่น “พิณน้ำเต้า” แปลเป็น 独弦葫芦琴 โดยเพิ่มคำว่า “独弦” (สายเดียว) เพื่อเน้นลักษณะพิเศษ

2.3 การแปลแบบตั้งชื่อใหม่

2.3.1 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีลักษณะคล้ายคลึงระหว่างไทยและจีน สามารถใช้การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยใช้คำเรียกเครื่องดนตรีจีนมาเทียบเคียง จะช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมได้มากยิ่งขึ้น เช่น “ซอด้วง” ที่แปลเป็น 二胡 หรือ 京胡 เป็นการเปรียบเทียบตามจำนวนสายและลักษณะกะโหลกที่เป็นกล่องเสียงของซอ ซึ่งสอดคล้องกับเครื่องดนตรีจีนประเภทซอที่มีอยู่ในวัฒนธรรมจีน

2.3.2 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีลักษณะพิเศษหรือลักษณะเด่นบางประการ แต่เครื่องดนตรีเหล่านั้นไม่มีในภาษาและวัฒนธรรมจีน สามารถเลือกแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยบรรยายลักษณะของเครื่องดนตรีไทย เช่น “กังสดาล” แปลว่า 月形钟 มีความหมายว่า “ระฆังวงเดือน” หรือ “ระฆังรูปพระจันทร์เสี้ยว” เพราะมีรูปร่างคล้ายระฆังวงเดือนซึ่งถ่ายทอดข้อมูลเชิงรูปทรง

2.3.3 ชื่อเครื่องดนตรีไทยมีต้นกำเนิดมาจากต่างประเทศ แต่ไทยรับมาใช้ร่วมบรรเลงกับเครื่องดนตรีของไทย สามารถเลือกแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามแหล่งที่มา เช่น “กลองตอก” แปลว่า 中国鼓 (กลองจีน) ก็แสดงให้เห็นถึงการได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมของจีน

2.3.4 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่ต้องการเน้นถึงวัสดุที่ใช้ทำ เพื่อให้ผู้รับสารภาษาจีนเข้าใจได้ชัดเจน สามารถเลือกใช้การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามวัสดุที่ใช้สร้าง เช่น “ซอฮู้” แปลว่า 椰胡 เนื่องจากกะโหลกกล่องเสียงของซอฮู้ทำมาจากกะลามะพร้าว และ “มโหระทึก” แปลว่า 金属鼓 เนื่องจากมโหระทึกเป็นกลองโบราณที่ทำจากสัมฤทธิ์

2.3.5 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่จัดอยู่ในตระกูลเดียวกัน แต่มีการจำแนกย่อยเป็นหลายชนิด ซึ่งแต่ละชนิดมีเสียงที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว สามารถเลือกใช้การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามโทนเสียงของเครื่องดนตรีไทย เช่น ขลุ่ยหลีบ แปลว่า 高音箫 (ขลุ่ยเสียงสูง) ขลุ่ยเพียงออ แปลว่า 中音箫 (ขลุ่ยเสียงกลาง) ขลุ่ยอู้ แปลว่า 低音箫 (ขลุ่ยเสียงต่ำ)

2.3.6 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีคุณลักษณะโดดเด่นทั้งด้านเสียงและวัสดุ สามารถเลือกใช้การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดทั้งโทนเสียงและวัสดุที่ใช้สร้าง เช่น “ระนาดเอก” แปลว่า 高音木琴 การใช้คำว่า “木琴” ร่วมกับ “高音” ทำให้สามารถถ่ายทอดข้อมูลได้ครบถ้วนทั้งด้านกายภาพและเสียงของระนาดเอกที่ทำจากไม้และให้เสียงแหลมสูง

2.3.7 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีขนาดเป็นลักษณะเด่น สามารถเลือกใช้การแปลแบบตั้งชื่อใหม่โดยยึดตามขนาด ซึ่งเป็นแนวทางที่ช่วยสื่อสารความแตกต่างเชิงกายภาพระหว่างเครื่องดนตรี โดยใช้คำว่า “小” (เล็ก) และ “大” (ใหญ่) เพื่อสื่อถึงขนาด เช่น “ฆ้องกระแต” แปลว่า “小铎” และ “ปี่ใน” แปลเป็น “大管”

2.3.8 ชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีการใช้งานตามวัตถุประสงค์เฉพาะ สามารถแปลอธิบายตามวัตถุประสงค์หรือโอกาสของการใช้งานเครื่องดนตรีนั้น ๆ เช่น “ฆ้องเหม่ง” ที่แปลว่า 一种奏哀乐时用的铎 (ฆ้องชนิดหนึ่งที่ใช้บรรเลงในงานศพ)

อภิปรายผลการวิจัย

การแปลทับศัพท์ชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน จำแนกได้ 4 ลักษณะ คือ 1) การแปลทับศัพท์ทุกพยางค์ เป็นการถอดเสียงคำในภาษาไทยออกมาเป็นภาษาจีน โดยรักษาจำนวนพยางค์และโครงสร้างเสียงไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ Pei Xiaorui (2018: 17) ที่กล่าวว่าในการแปลทับศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนให้ใช้หลักการหนึ่งพยางค์เสียงภาษาไทยต่อหนึ่งพยางค์เสียงภาษาจีน เช่น คำว่า “ตะโพน” แปลเป็น 达蓬 และ “อังกะลุง” แปลเป็น 安卡伦 2) การแปลทับศัพท์ชื่อเฉพาะและไม่แปลทับศัพท์คำจำแนกประเภท เป็นการแปลชื่อเฉพาะด้วยการถอดเสียง และแปลคำจำแนกประเภทด้วยคำที่มีในวัฒนธรรมจีน เช่น “กลองชนะ” แปลเป็น 差纳鼓 และ “ฆ้องมโหรี” แปลเป็น 玛红丽铎 สะท้อนถึงการแยกองค์ประกอบของคำออกเป็นส่วนที่แปลถอดเสียง (ชื่อเฉพาะ) และส่วนที่แปลด้วยคำที่มีในวัฒนธรรมจีน (คำจำแนกประเภท) สอดคล้องกับ รัชนิโรจน์ กุลธำรง (2552: 229-230) ที่กล่าวว่า ชื่อเฉพาะที่เป็นสิ่งของ โดยมากจะใช้วิธีทับศัพท์ หากมีคำจำแนกประเภทกำกับ จะใช้วิธีการแปลคำจำแนกประเภทนั้น ๆ ด้วยคำที่มีในวัฒนธรรมภาษาแปล อีกทั้งหากเป็นชื่อเฉพาะที่ผู้แปลคิดว่าผู้อ่านอาจไม่รู้จัก ควรเพิ่มคำจำแนกประเภทกำกับด้วย 3) การแปลทับศัพท์และเพิ่มคำ ซึ่งแสดงถึงความพยายามของผู้แปลในการสื่อสารลักษณะเฉพาะของเครื่องดนตรีไทยที่อาจไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมจีน เช่น การเพิ่มคำว่า “双面” (สองหน้า) “长” (ยาว) เข้าไปในชื่อเครื่องดนตรี เช่น “กลองมลายู” แปลเป็น 马来亚双面长鼓 (กลองยาวสองหน้ามลายู) การแปลลักษณะนี้ไม่เพียงแต่ทับศัพท์ชื่อเครื่องดนตรีไทย แต่ยังเพิ่มข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงรูปร่างและลักษณะของเครื่องดนตรีไทยด้วย นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการแปลทับศัพท์ชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนแล้วพยางค์เสียงในคำแปลภาษาจีนมีมากกว่าพยางค์เสียงในภาษาไทย เช่น “กลองชาตรี” มีการแปลเป็น 沙的鼓、查德里鼓 ซึ่งการถอดเสียงคำว่า “ชาตรี”

เป็น 查德里 ซึ่งมีพยางค์เสียงมากกว่าในภาษาต้นฉบับหนึ่งพยางค์เสียง ส่วน “ขลุ่ยกรวด” ถอดเสียงเป็น 格鲁瓦箫 มีจำนวนพยางค์เสียงในภาษาจีนที่มากกว่าพยางค์เสียงในภาษาไทยสองพยางค์ สาเหตุสำคัญเกิดจากโครงสร้างเสียงของภาษาไทยและภาษาจีนที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะคำควบกล้ำในภาษาไทย เช่น “ตรี” และ “กรวด” ซึ่งออกเสียงเป็นพยางค์เดียว แต่ภาษาจีนซึ่งไม่มีคำควบกล้ำในลักษณะเดียวกัน สอดคล้องกับ กรวรรณ พรหมแย้ม (2565: 62) ที่กล่าวว่า ในการใช้กลวิธีการทับศัพท์ ควรปรับเสียงทับศัพท์ภาษาจีนให้สอดคล้องกับภาษาไทย เช่น คำควบกล้ำ -ร -ล ควรตัดเสียงควบกล้ำออกจะเหมาะสมกว่า การเพิ่มพยางค์เสียงเข้าไป ดังนั้นจึงควรเลือกตัดเสียงควบกล้ำ -ร -ล ออก เช่น “ขลุ่ยกรวด” ควรทับศัพท์เป็น “格箫”, “葛箫” สอดคล้องกับ Pei Xiaorui (2018: 17) ที่กล่าวว่า ในการแปลทับศัพท์ภาษาไทยเป็นภาษาจีนให้ใช้หลักการหนึ่งพยางค์เสียงภาษาไทยต่อหนึ่งพยางค์เสียงภาษาจีน

กลวิธีการแปลความหมาย เป็นการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยเน้นการรักษาความหมายของต้นฉบับ โดยเลือกคำภาษาจีนที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทย เช่น “กลองชนะ” แปลเป็น 胜利鼓 (กลองแห่งชัยชนะ) หรือ “ขลุ่ยนก” แปลเป็น 鸟箫 (ขลุ่ยนก) ซึ่งถ่ายทอดความหมายได้ตรงตัว ซึ่ง Larson (1998, อ้างถึงใน รัชนิโรจน์ กุลธำรง, 2552: 110) กล่าวว่า ความหมายหลักของคำจะเป็นความหมายที่มักจะหาคำแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้กับความหมายของคำในต้นฉบับ หากต้องการขยายความหรือบ่งบอกรายละเอียดของเครื่องดนตรีไทยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถเพิ่มคำเพื่อขยายความได้ เช่น “พินน้ำเต้า” ที่แปลเป็น 独弦葫芦琴 โดยเพิ่มคำว่า “独弦” (สายเดี่ยว) เพื่อเน้นจำนวนสายและวัสดุที่ใช้ทำกล่องเสียง สะท้อนให้เห็นว่าการเพิ่มคำในภาษาจีนไม่ได้ลดทอนความกระชับ แต่กลับช่วยเสริมสร้างความเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กรวรรณ พรหมแย้ม (2565: 270) ที่กล่าวว่า ชื่อเฉพาะบางส่วนใช้กลวิธีการแปลความหมายที่มีการเพิ่มคำ ช่วยเสริมความหมายของชื่อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ สอดคล้องกับ สุพรรณษา โต๊ะดอนทอง และจิราพร เนตรสมบัติผล (2562) ที่กล่าวว่า การแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เป็นการนำลักษณะเด่นของสิ่งนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อในภาษาจีน สอดคล้องกับ เพ็ญพรรณษา ชัยธีระสุเวท และมนันญา ศรีหิรัญ (2562) และ เนตรน้ำทิพย์ บุคตาวงค์ และศรัณธร สุระหาร (2564) ที่กล่าวว่า กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เป็นวิธีการที่ผู้แปลพิจารณาชื่อขึ้นมาใหม่ โดยไม่ยึดติดกับความหมายเดิมที่ปรากฏในภาษาต้นฉบับ แต่เป็นการนำลักษณะเด่น บทบาทสำคัญ หรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ มาตั้งเป็นชื่อใหม่ พบว่า การแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยด้วยกลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ จำแนกได้ 8 ลักษณะ คือ 1) การใช้คำเรียกเครื่องดนตรีจีนมาเทียบเคียงเป็นการสร้างความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรม เช่น “จะเข้” แปลเป็น 箏琴 ซึ่งใช้คำเรียกของกู่เจิ้ง (古筝) เครื่องดนตรีจีนที่มีลักษณะคล้ายกับจะเข้ โดยเน้นที่วิธีการบรรเลงด้วยการดีด ส่วน “ซอด้วง” แปลเป็น 二胡 หรือ 京胡 เป็นการเปรียบเทียบตามจำนวนสายและลักษณะกะโหลกที่เป็นกล่องเสียงของซอ สอดคล้องกับเครื่องดนตรีจีนประเภทซอที่มีอยู่ในวัฒนธรรมจีน 2) การบรรยายลักษณะของเครื่องดนตรี

ก็เป็นกลวิธีที่มีความละเอียดและยืดหยุ่น เหมาะกับเครื่องดนตรีที่ไม่มีในวัฒนธรรมจีน เช่น “กลองแฉวง” ที่แปลเป็น 大型象脚鼓 (กลองขนาดใหญ่รูปเท้าช้าง) หรือ “ฆ้องโหม่ง” ที่แปลว่า 架铎 (ฆ้องที่ห้อยบนราว) 3) ยึดตามแหล่งกำเนิดหรือที่มาของเครื่องดนตรี เช่น “กลองตอก” ที่แปลว่า 中国鼓 (กลองจีน) ก็แสดงให้เห็นถึงการยอมรับความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมระหว่างไทยกับจีน 4) ยึดตามวัสดุที่ใช้สร้างเครื่องดนตรี เป็นการถ่ายทอดสาระสำคัญขององค์ประกอบที่ใช้ทำเครื่องดนตรีนั้น ๆ เช่น “ซอฮู้” แปลเป็น 椰胡 ที่ชี้ถึงกะลามะพร้าวซึ่งเป็นโครงสร้างกลองเสียง “มโหระทึก” แปลว่า 金属鼓 สื่อถึงโลหะเป็นวัสดุสำคัญ 5) ยึดตามโทนเสียง เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลักษณะเสียงของเครื่องดนตรีไทยได้ดียิ่งขึ้น โดยใช้คำในภาษาจีนที่สื่อถึงระดับเสียง เช่น ซอหูลิบ แปลว่า 高音箫 (ซอหูลิบเสียงสูง) ซอหู่เป้งอ แปลว่า 中音箫 (ซอหู่เป้งอเสียงกลาง) ซอหู่อู๋ แปลว่า 低音箫 (ซอหู่อู๋เสียงต่ำ) การแปลเช่นนี้สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างของระดับเสียงและบทบาทในวงดนตรีไทย 6) ยึดโทนเสียงและวัสดุที่ใช้สร้าง เป็นการถ่ายทอดข้อมูลทั้งด้านกายภาพและเสียง เช่น ระนาดเอก แปลว่า 高音木琴 เนื่องจากทำจากไม้เนื้อแข็งและให้เสียงสูง การแปลลักษณะนี้จึงเหมาะกับเครื่องดนตรีที่มีคุณลักษณะโดดเด่นทั้งด้านเสียงและวัสดุ 7) ยึดตามขนาดของเครื่องดนตรี เป็นแนวทางที่ช่วยสื่อสารความแตกต่างเชิงกายภาพระหว่างเครื่องดนตรี โดยใช้คำว่า “小” (เล็ก) และ “大” (ใหญ่) เพื่อสื่อถึงขนาด เช่น “小铎” สำหรับฆ้องกระแต และ “小管” กับ “大管” สำหรับปี่นอกและปี่ใน และ 8) ยึดตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน เช่น “ฆ้องโหม่ง” แปลว่า 一种奏哀乐时用的铎 (ฆ้องชนิดหนึ่งที่ใช้บรรเลงในงานศพ) เป็นการแปลอธิบายให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการใช้งานและเชิงหน้าที่ของเครื่องดนตรี

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยรวบรวมข้อมูลชื่อเครื่องดนตรีไทยที่เป็นชื่อเฉพาะและมีการแปลเป็นภาษาจีน ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ภายใต้หลักการแปลของ กนกพร นุ่มทอง (2554) และก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ (2553) ผลวิจัยพบว่า

กลวิธีที่ใช้แปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน พบ 3 กลวิธี คือ 1) กลวิธีการแปลทับศัพท์ 2) กลวิธีการแปลความหมาย และ 3) กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ กลวิธีที่ใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีนที่พบมากที่สุดคือ กลวิธีการแปลแบบตั้งชื่อใหม่ 45 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 54.88 รองลงมาคือ กลวิธีการแปลทับศัพท์จำนวน 22 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 26.83 กลวิธีการแปลความหมายเป็นกลวิธีที่พบน้อยที่สุด จำนวน 15 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 18.29 ส่วนกลวิธีที่ไม่ปรากฏการใช้ในการแปลชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน คือ กลวิธีผสมระหว่างการแปลความหมายและการทับศัพท์

สำหรับแนวทางการแปลงชื่อเครื่องดนตรีไทยให้เหมาะสม ได้แก่ 1) การแปลทับศัพท์ ควรเลือกพยางค์เสียงในภาษาจีนที่เหมือนหรือใกล้เคียงเสียงในภาษาไทย ใช้หลักการหนึ่งพยางค์เสียงภาษาไทยต่อหนึ่งพยางค์เสียงภาษาจีน ตัดเสียงควบกล้ำ -ร -ล ออก ควรเพิ่มคำจำแนกประเภทเมื่อผู้แปลคิดว่าผู้อ่านอาจไม่รู้จักชื่อเครื่องดนตรีไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะและไม่เป็นที่รู้จักในวัฒนธรรมจีน สามารถเพิ่มคำเพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของเครื่องดนตรีนั้น ๆ 2) การแปลความหมาย ควรเลือกใช้ในการแปลงชื่อเครื่องดนตรีไทยที่สามารถถ่ายทอดความหมายจากภาษาไทยสู่ภาษาจีนได้ โดยเลือกคำภาษาจีนที่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทย และ 3) การแปลแบบตั้งชื่อใหม่ เป็นการตั้งชื่อใหม่ตามลักษณะเด่นของเครื่องดนตรีนั้น ๆ เพื่อให้สื่อความหมายในภาษาจีน เช่น ใช้ชื่อเครื่องดนตรีจีนที่ลักษณะคล้ายคลึงมาแทนที่ การตั้งชื่อใหม่โดยบรรยายลักษณะ แหล่งกำเนิด วัสดุที่ใช้สร้าง โทนเสียง ขนาด และวัตถุประสงค์เฉพาะ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบกลวิธีการแปลที่เหมาะสมกับการแปลงชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน
2. เป็นแนวทางการแปลงชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน
3. นำผลการวิเคราะห์การแปลไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาการแปลภาษาไทย-จีน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการศึกษาวิธีการแปลงชื่อเครื่องดนตรีไทยเป็นภาษาจีน โดยเลือกใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากแหล่งอ้างอิงหลัก 3 รายการ ได้แก่ (1) สารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษาไทยจีนของ เมฆม สอดส่องฤกษ์ (พ.ศ. 2551) (2) พจนานุกรมไทย-จีน 《泰汉词典》เรียบเรียงโดย 广州外国语学院 (พ.ศ. 2552) (3) พจนานุกรมไทย-จีน ฉบับ 2 ภาษา 60,000 คำของ เจียร์ชีย เอี่ยมวรเมธ (พ.ศ. 2549) จำนวน 65 ชนิด 82 ชื่อ (บางชนิดมีคำแปลมากกว่า 1 ชื่อ) ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์เฉพาะกลวิธีการแปลแต่เพียงอย่างเดียว หากเพิ่มการวิเคราะห์เปรียบเทียบชื่อเครื่องดนตรีไทยเดียวกันที่แปลเป็นภาษาจีนแตกต่างกัน จะทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ประจำปีงบประมาณ 2568

เอกสารอ้างอิง

- กนกพร นุ่มทอง. (2554). *ตำราการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันขงจื้อ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรวรรณ พรหมแย้ม. (2565). การศึกษาการแปลชื่อถนนภาษาไทยเป็นภาษาจีนในเขตเทศบาล นครเชียงราย. *วารสารจีนศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 15(2), 36-73.
- ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ. (2553). *หลักการแปลไทย-จีน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จินสยาม.
- เฉลิมศักดิ์ พิกุลศรี. (2542). *สังคตินิยมว่าด้วยดนตรีไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เอียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2549). *พจนานุกรมไทย-จีน ฉบับ 2 ภาษา 60,000 คำ*. กรุงเทพฯ: บริษัทรวมสาส์น (1977) จำกัด
- นิรัตน์ ทองขาว, และสวี่ เช้า เขียน. (2567). กลวิธีการแปลชื่ออาหารภาคเหนือเป็นภาษาจีน. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา*, 16(31), 1-11 / 272081.
- เนตรน้ำทิพย์ บุคดาวงค์, และศรัณธร สุระหาร. (2564). การศึกษาการแปลชื่ออาหารไทย เป็นภาษาจีน : กรณีศึกษาร้านอาหารไทยในนครเฉิงตู สาธารณรัฐประชาชนจีน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 12 (1), 171-184.
- ประเทืองพร วิรัชโกศิ, และนุชนาถ จันทร์เจือศิริ. (2564). การแปลชื่ออาหารในพระราชนิพนธ์ แปลวรรณกรรมจีนร่วมสมัยในสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้ากรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. *วารสารจีนวิทยา*, 15(1), 9-56.
- พงษ์ศิลป์ อรุณรัตน์. (2550). *ปฐมบทดนตรีไทย*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เพ็ญพรรษา ชัยธีระสุเวท, และมนันญา ศรีหิรัญ. (2562). ชื่อสถานที่ท่องเที่ยวลำปาง: กลวิธีและข้อผิดพลาดที่พบในการแปลภาษาไทยเป็นภาษาจีน. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(5), 22-41.
- เมฆม สอดส่องฤกษ์. (2551). *สารานุกรมดนตรีไทยจีน ฉบับสองภาษาไทยจีน*. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์.
- รัชนิโรจน์ กุลธำรง. (2552). *ความรู้ความเข้าใจเรื่องภาษาเพื่อการแปล จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณษา โต๊ะดอนทอง, และจิราพร เนตรสมบัติผล. (2562). กลวิธีการแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวภาษาไทย ในภาษาจีน: กรณีศึกษาหนังสือ 《畅游泰国》. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(2), 342-358.

สุรพล สุวรรณ. (2549). *ดนตรีไทยในวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Guangzhou Waiguoyu Xueyuan. (2009). *TaiHan Cidian*. Beijing: The Commercial Press.

Pei X.R., Bo W.Z., Jin Y. & Xiong R. (2018). *Tai-Hanyu Yinyi Guifan Yanjiu*. World Book Publishing Guangdong Co., Ltd.